

és ránczoltak. A hátsó lábszárak belül a csúcson sűrűn szőrösök (♂) és az utolsó haslemezen is sárga szőrökkel fedett gödröcske van. Hossza 4—4.5 mm.

Előfordul egész Európában és Szibériában. Magyarországon (Ujpest, Péczel, Kalocsa, Jádvölgy, Zircz, Nyitra, Trencsén, Tátrafüred, Turkul-hegy, Fajnavölgy, Szászrégen, Borszék, Gyeke, Lotrion-völgy, Retyezát). Boszniában (Cevljanovic, Vucjaluka) és Dalmáciában (Meleda) elterjedt.

Tápnövénye az erdei fenyő (*Pinus silvestris*), továbbá a fekete fenyő (*Pinus nigra*), a havasi fenyő (*P. cembra*) és a tengermelléki fenyő (*P. maritima*). Az időjárás szerint márczius vagy áprilisban rajzik és három hónap múlva az első és októberben a második nemzedéke kifejlődött, sőt egyes években egy harmadik nemzedék is előfordulhat. Az anyamenet függőleges, illetőleg rézsútos és többnyire a kéreg alatt, ritkán mélyebben halad, a lárvamenetek szabálytalanok. Bogarunk a fiatalabb (4—12 éves) fák gyökerét támadja meg és nem ritkán tetemes károkat okoz

var. *brunneus* Erichs.

Szárnyfedői rövidebbek, nem egészen vagy alig kétszer oly hosszúak mint szélesek, erőteljesen pontozottak, a belső pontozott barázdák mélyebbek, a közterek keskenyebbek. Rozsdabarna vagy fekete, a csápok és a lábfejek rozsdavörösek.

Előfordul a törzsfajjal együttesen, de ritka, egyetlen hazai ismert termőhelye a Szeben-hegység.

Különfélék.

A méh társadalma. Mióta Maeterlinck, a nagy belga költő, oly gyönyörű könyvet írt róluk, divatossá váltak a méhek. Legutóbb Gaston Bonnier olvasott föl a francia akadémia egyik ülésén rendkívül érdekes adatokat a méhek társas érzékéről, és a maga kísérleteiről számolt be. Ha — úgymond — az édes virágnedv helyett tiszta mézcseppet adunk a méhek útjába, a kolónia rögtön tudja, hogy másfajta czukros anyag a mostani. A titokzatos bizottság, mely a társaságot kormányozza — Maeterlinck könyvében a méhtörzs szellemének nevezi — úgy látszik, arra a gondolatra jut, hogy a munkások valami más, a királynét vesztett, elzüllő kaptárból hozták a mézet. Rögtön megadják a harc-

jelet s csakhamar nagy tömeg méh röpül a méz helyére, hogy megkeressék a kaptárt, mely mintegy a képzeletükben él. Érdekes Bonnier-nak még egy kísérlete. Ha a méhek közelébe czukor-darabot teszünk, rögtön tudják, hogy czukortartalmú az anyag. A rágójuk azonban nagyon is gyöngye, hogy letörjenek belőle. Ekkor így segítenek magukon: Nagy tömegben a legközelebbi víztartóhoz röpülnek, vizet hoznak s benedvesítik a czukrot, amíg folyós szirup nem lesz belőle. Ekkor fölszívják és elszállítják a kaptárba. Bonnier végül még annak a nézetének adott kifejezést, hogy az egyes méhnek nincs intelligenciája, de az egész méhtársadalomnak mindig helyes az ítélőképessége és ez egész minden helyzetben gyorsan és okosan cselekszik.

A szüzennemzésről. Legújabbán külön kötetben Dr. Kuckuck M. azt igyekszik kimutatni, hogy a mézelő méhnél nem fordul elő a szüzen nemzés, mint azt Siebold kísérletezései óta hitték, s ebből azt következteti, hogy a szüzen nemzés általában téves fogalom, mint művének már címe is fennen hirdeti (Es gibt keine Parthenogenesis). A méhekre nézve lehet igaza (nem vizsgáljuk), de hogy a lepkéknél egyáltalában nem ritka a szüzen nemzés, azt még Kuckuck úr sem fogja tagadni, ha tüzetesebben foglalkozik ezzel a tárgygyal, művét egyébiránt bővebben fogja ismertetni egyik szakemberünk, aki számos kísérleteket végzett.

Staphylinidákat, még pedig *Aleocharina*-fajokat óhajt szerezni Dr. Fényes A. Californiában élő bogarász hazánkfia, elnevezett fajokból 12 név nélküli fajokból 24 példányt, a termőhely jelzésével. Esetleg adna cserében is ritka amerikai *Aleocharina*-fajokat. Ajánlatok (árral) czimére intézendők: Pasadena, California, U. St. of America.

Irodalom.

Reitter, Edm., Dichotomische Übersicht der blinden Silphiden-Gattungen. (Wiener Entom. Zeitg. XXVII. 1908, p. 103—118.)

A barlanglakó vak Silphidák utáni szorgos kutatás nap-nap után új nemek és fajok felfedezését eredményezte, úgy, hogy szerző nagyon háládatos muukát végzett, a mikor az összes eddig leírt nemek és alnemek jogosultságát tisztázta és azok